

Bergvesenet

Postboks 3021, 7002 Trondheim

Rapportarkivet

Bergvesenet rapport nr BV 1172	Intern Journal nr	Internt arkiv nr	Rapport lokalisering Trondheim	Gradering Åpen
Kommer fra ..arkiv USB	Ekstern rapport nr NGU 1430/3 A	Oversendt fra	Fortrolig pga	Fortrolig fra dato:
Tittel Ang. Molybdenforekomstene undersøkt og drevet av Dalen Gruber, Tokke i Telemark				
Forfatter Carl O. Mathiesen		Dato 22.12 1976	Bedrift USB	
Kommune TOKKE	Fylke Telemark	Bergdistrikt Østlandske	1: 50 000 kartblad 15134	1: 250 000 kartblad
Fagområde Drift	Dokument type		Forekomster Dalen Gruber	
Råstofftype Malm/metall	Emneord Mo			
Sammendrag Rapporten beskriver malmen og tidligere drift ved de molybdenførende kvartsgangene nord for Dalen i Telemark som har vært drevet av Dalen Gruber A/S. Rapporten inneholder også følgende bilag: 1. Statens bergrettigheter i feltet 2. Utsnitt av ØK BK 034-5-2- med forekomstene og bergrettighetene inntegnet. 3. Utdrag av Arne Bugges publikasjon, Norges molybdenfoekomster (NGU nr. 217, 1963.).				

1 - 2810-
NR: 1430/3A
TI: Ang. molybdenforekomstene undersøkt og drevet av A/S Dalen Gruber.
FO: Mathiesen C.O. .

AR: 1976
SI: 15
GR: Apen
FY: Telemark.
KO: Tokke.
KA: 15134 Dalen
KA: Skien
ST: 10451 Dalen Gruber
XY: 32 , 4442 , 65912
EO: Malmgeologi , Molybden,
EO: Kobber,
EO: Fagrapport,

Sammendrag:

I den granittiske fjellsiden nord for Dalen forekommer feltspatførende kvartsganger stedvis rik på molybdenglans og med litt kobberkis og bornitt. Drift fant steds mellom 1915 og 1918, hvor mesteparten av den totale produksjonen på 101 tonn molybdenglans ble tatt fra Hovedgangen, den rikeste av forekomstene. Hovedgangen ble omtrent tømt, de øvrige forekomster er mindre og fattigere.

UNDERSØKELSE AV
STATENS BERGRETTIGHETER

1976

NGU.rapport nr. 1430/3 A.

Ang.molybdenforekomstene undersøkt og

drevet av A/S DALEN GRUBER.

TOKKE i TELEMARK

Oppdragsgiver : Undersøkelse av Statens Bergrettigheter

Oppdragsnummer: 1430, Delrapport 1430/3 A

Arbeidets art : Befaring og geologisk vurdering av
molybdenforekomstene ved A/S DALEN GRUBER.

Sted : TOKKE i TELEMARK

Tidsrom : 1976.

Prosjektleder : Førstestatsgeolog Ingvar Lindahl.

Saksbehandler : Statsgeolog Carl O.Mathiesen.

Norges geologiske undersøkelse

Geologisk avdeling.

Postboks 3006

7001 TRONDHEIM

Tlf. (075) 15860.

INNHold

side.

BESKRIVELSE.....	3.
BEFARING I FELTET 1976.....	4.
VURDERING.....	5.
LITTERATURLISTE.....	6.

- BILAG: 1. Statens bergrettigheter i feltet, utsnitt av bergmesterprotokollen for 1976.
2. Utsnitt av kartblad BK 034 - 5 - 2 i den økonomiske kartverkserien, målestokk 1 : 5000, med forekomstene og rettighetene inntegnet. Tegning nr. 1430/3 A - 01.
3. De sider fra Arne Bugge's NGU - publikasjon nr. 217 (1963), Norges molybdenforekomster, som beskriver Bandakslifeltet og Dalen gruber.

BESKRIVELSE

Forekomstene som tilhørte A/S Dalen Gruber ligger vesentlig på Berge gård på fjellsiden like nord for Dalen i Telemark (se bilag 2). Undersøkelsesdriit begynte i 1915, og ordinær grubedrift varte fra 1916 til 1918. Bergrettighetene i feltet tilfalt Staten i 1930.

Forekomstene ligger i steiltstående prekambriske bergarter, og nær inn til en granitt som de sannsynlig er derivert fra. De består av feltspatførende kvartsganger med, som de siste avsetninger, molybdenglans og lokalt noe kobberkis og bornitt. Disse gangene antas å være generelt beslektet med mange andre sulfidførende kvartsgangtypeforekomster i traktene, også der kobberkis dominerer som ved Åmdals Verk. Mesteparten av de følgende informasjoner er tatt fra Orvin (1919) og Bugge (1952).

Den største av forekomstene var Hovedgangen, ellers benevnt som Dalen grube. Den var nesten flatliggende, med et utgående på 140-150 m, en utstrekning innover i fjellet på 20-50 m og en mektighet av ca. 50 cm i gangens midtre del med utkiling langs strøk og fall. Bortsett fra noen gjenstående bergfester med anslått 4 tonn MoS_2 , regnes denne forekomsten for utdrevet. På basis av de driftsanalyser, kommer Bugge til at gjennomsnittsgehalten for denne malmen var 9,4% MoS_2 .

Noen få meter under Hovedgangen ligger Haabetgangen med en mektighet av ca. 10 cm, og kiler ut innen korte avstander langs strøk og fall. Bugge anslår forekomsten til 6,5 tonn MoS_2 .

Nord for Hovedgangen og under benevnelsen Askom finnes tre kvartsganger med fall ca. 30° SV, og disse fører noe kobberkis og bornitt i tillegg til molybdenglans. Nedre Askom (47 m høyere enn Hovedgangen) har en utstrekning av ca. 60 m og en mektighet av rundt 10 cm, og den kiler ut 30 m inne langs fallet. Den fører ca. 7% MoS_2 og 2-3 tiendedels prosenter kobber. Midtre Askom (17 m over nedregangen) har en lengde av ca. 85 m og en mektighet av noen få cm. De angitte analyseverdiene varierer, men tyder på at denne forekomsten er vesentlig fattigere enn Hovedgangen. Øvre Askom-

gangen er mindre kjent, men den ser ut til å ha en mektighet av opptil 10 cm og meget begrenset omfang. Ved driftsinnstillingen ble Askomgangene regnet som ikke drivverdige.

Forekomsten Hammeren ligger et par hundrede meter syd for Hovedgangen. Denne gangen er opptil 50 cm mektig, men fører lite molybdenglans. Enda et par hundrede meter lenger vestover i meget bratt terreng, finnes flere forekomster under benevnelsene Sølvjuvet og Dalsgruben (bilag 2 og Falck-Muus 1916). I den øvre delen av juvet finnes en molybdenglansførende gang, mens lengre nede opptrer flere ganger med kobbermineralisering. Det er utført endel grubemessige arbeider i dette området, men gangene er alle av ubetydelige dimensjoner.

Det meste av feltet er mutet under benevnelsen "Hammeren" (inklusive forekomstene Hovedgangen, Haabetgangen, Askomgangene og Sølvjuvet), mens lengst nord i feltet er fem punkter skjerpet under benevnelsen "Vikali" (hvorav Vikali nr. 1 muligens er det samme punkt som Hammeren nr. 15) (se bilag 2). Av de to mutinger som refererer til kopperforekomstene ved Sølvjuvet, er "Dalsgruben nr. 2" også mutet som "Hammeren nr. 9".

Ved A/S Dalen Gruber ble det totalt produsert 101 tonn molybdenglans. Den alt overveiende del av denne mengden ble tatt fra Hovedgangen, mens litt kom fra Askom som følge av undersøkelsesarbeidene der, og vel 10 tonn kom fra en mindre drift i Bandakslifeltet på sydsiden av Bandaksvannet. Bandakslifeltet, kort beskrevet av Bugge (1963, se bilag 3) og Nordrum (1972), hører ikke til Statens bergrettigheter.

BEFARING I FELTET 1976.

I forbindelse med prosjektet "Undersøkelse av Statens bergrettigheter" besøkte jeg feltet på Berge gård med henblikk på, ved hjelp av førstehåndsinntrykk, bedre å kunne vurdere innholdet i de eksisterende rapporter og hvorvidt videre undersøkelser kunne være berettiget. Det er tydelig at

molybdenglansmineraliseringen er utelukkende knyttet til kvartsårene, og disse er både veldefinerte og meget små. En analyse, utført på en noenlunde representativstuf tatt fra et lite parti med skeidegods utenfor Hovedgruben, ga følgende resultat: 6,3% MoS_2 , 0,13% Cu og 9 g/t Ag, mens Au og Bi ikke kunne påvises.

VURDERING

Muligheten for at det, under overdekningen eller innover i fjellet, finnes ytterligere molybdenførende ganger av lignende karakter som Hovedgangen, ikke kan utelukkes. Allikevel må man anta at forekomster av slike størrelser, til tross for gode MoS_2 - gehalter, ikke lenger er aktuelle i driftssammenheng. Noe nærmere undersøkelse av disse rettigheter anbefales ikke.

Trondheim, 22. desember 1976

Carl O. Mathiesen
geolog

LITTERATUR.

- Adamson, O.J. 1950: Dalen grube. (En kort beskrivelse)
Neuman, H. NGU. Ba.nr.1308, 2 sider.
- Bugge, A. 1952: Dalen gruber. (Geologisk beskrivelse)
NGU. Ba.nr.3316, 5 sider.
- Bugge, A. 1963: Norges Molybdenforekomster.
NGU. nr. 217, side 90 - 95.
- Falck-Muus, R. 1916: Dagboken ang. Telemarken og Sørlandet.
NGU. Kartarkivet. Side 9 - 12.
- Hassan, Zia-Ul. 1971: Supracrustal rocks and Mo-Cu bearing
veins in Dalen.
NGT. vol.51 1971, nr. 3. 14 sider + skisser.
- Nordrum, F.S. 1972: En malmgeologisk undersøkelse av området
Bandakvann-Åmdals Verk-Slystøyl, Vest - Tele -
mark. Hovedfagsoppgave Oslo universitetet,
side 103 - 105.
- Orvin, A.K. 1919: Rapport fra A/S Dalen Gruber. (Beskriver
forekomstene) 3 sider.
NGU. Ba.nr.3382.
- Sign. utydbar. 1920: Dalen molybden og kobbergruber.
(En økonomisk vurdering) 4 sider.
NGU. Ba.nr.4103.

STATENS BERGRETTIGHETER

NGU oppdrag: 1430/3 A.

Utdrag fra Bergmesterprotokoll 1976.

bilag : 1

Ang.mutinger som gjelder Dalen Gruber,

side : 1

Tokke kommune i Telemark.

Ø.K.Eidsborg:B.K. -034-5-2

Anm. dato Mut. begjært Mut. utstedt Utmåls-nr.	Ant.	Mutingens/ ident.nr. beliggenhet	prøve- stuff	Anmerkninger
<u>05.08.1915</u> <u>03.09.1915</u> <u>13.09.1915</u>	3	<u>1.GM.212/1915.ØB.</u> Hammaren grube nr.1, beliggende ca.50 m N for de gamle uthusene på plassen Hammaren, under gården Berge, Lårdal.	Mo	4366 - 9076
		<u>2.GM.213/1915.ØB.</u> Hammaren grube nr.2, beliggende ca.100 m NV for de gamle uthusene på plassen Hammaren, under gården Berge, Lårdal.	"	4358 - 9073
Anm. <u>07.08.1915</u>		<u>3.GM.214/1915.ØB.</u> Hammaren grube nr.3, beliggende ca.400 m N for de gamle uthusene på plassen Hammaren, under gården Berge, Lårdal.	"	4376 - 9095
<u>06.09.1915</u> <u>09.01.1916</u> <u>17.01.1916</u>	4	<u>1.GM. 10/1916.ØB.</u> Hammaren grube nr.4, beliggende 30/40 m V for Hammaren grube nr. 3 under gården Berge, Lårdal.	Cu, Mo	4370 - 9094
<u>18.10.1915</u> <u>09.01.1916</u> <u>17.01.1916</u> (Lu 14-1916 ?)		<u>2.GM. 11/1916.ØB.</u> Hammaren grube nr.5, beliggende ca.80 m NV for plassen Bakkane, under gården Berges innmark, Lårdal.	Mo	4394 - 9105
		<u>3.GM. 12/1916.ØB.</u> Hammaren grube nr.6, beliggende 80/100 m SV for husene i inn - marken på gården Berge, Lårdal.	"	4384 - 9115

STATENS BERGRETTIGHETER

NGU oppdrag: 1430/3 A.

Utdrag fra Bergmesterprotokoll 1976.

bilag : 1

Ang.mutinger som gjelder Dalen Gruber,

side : 2

Tokke kommune i Telemark.

<u>Anm. dato</u> <u>Mut. begjært</u> <u>Mut. utstedt</u> <u>Utmåls-nr.</u>	Ant.	Mutingens/ <u>ident. nr.</u> beliggenhet	prøve- stuff	Anmerkninger
<u>18.10.1915</u>	9	<u>4.GM. 13/1916.ØB.</u>	Mo	4386 - 9134
<u>09.01.1916</u>		Hammaren grube nr.7, beliggende		
<u>17.01.1916</u>		150/180 m N for gården Berge, Lårdal.		
<u>15.02.1916</u>		<u>1.GM.215/1916.ØB.</u>	Mo	4386 - 9134
<u>21.07.1916</u>		Hammaren grube nr.VII A, beliggende 1 m Ø for Hammaren		
<u>21.07.1916</u>		grube nr.7, på gården Berge, Lårdal.		
		<u>2.GM.216/1916.ØB.</u>	Mo	4365 - 9123
		Hammaren grube nr.8 A, med funn- punkt i mundloch av en stoll som er drevet etter strøket i det liggende av en gang som enten er en øvre parallellgang 5/6 m over gangen på funnpunkt for Hammaren grube nr.8, eller en forkastet fortsettelse til NV for samme, på gården Berge, Lårdal.		
		<u>3.GM.217/1916.ØB.</u>	Mo	4380 - 9096
		Hammaren grube nr.IV A, merket med rødmalt H i gangens hengende og i stoll Hs mundloch, på gården Berge, Lårdal.		
		<u>4.GM.218/1916.ØB.</u>	Mo	4366 - 9074
		Hammaren grube nr.I A, med funn- punkt i en liten stoll ca.40 m SV for funnpunktet for Hammaren grube nr.1, på gården Berge, Lårdal.		

STATENS BERGRETTIGHETER

NGU oppdrag: 1430/3 A.

Utdrag fra Bergmesterprotokoll 1976.

bilag : 1

Ang.mutinger som gjelder Dalen Gruber,

side : 3

Tokke kommune i Telemark.

Anm. dato Mut. begjært Mut. utstedt Utmåls-nr.	Ant.	Mutingsens/ ident. nr. beliggenhet	prøve- stuff	Anmerkninger
<u>15.02.1916</u> <u>21.07.1916</u> <u>21.07.1916</u>		<u>5.GM.219/1916.ØB.</u> Hammaren grube nr.IIA,merket 2A i rødt på V -siden av skjeringen utenfor stollen på øvre gang ved Sølverjuvet,på A.O.Norigards grunn under gården N.Dalen, Lårdal.	Mo	4355 - 9074
		<u>6.GM.220/1916.ØB.</u> Hammaren grube nr.IIB,med funn- punkt i den øvre innerste gang i vestre fjellvegg i Sølverjuvet, på A.O.Norigars grunn under gården N.Dalen,Lårdal.	Mo	4365 - 9072
		<u>7.GM.221/1916.ØB.</u> Hammaren grube nr.II c,med funn- punkt i den nedre ytterste gang i vestre fjellvegg i Søl- verjuvet,på A.O.Norigars grunn under gården N.Dalen,Lårdal.	Mo	4358 - 9068
Anm. <u>ingen anm.</u>		<u>8.GM.222/1916.ØB.</u> Hammaren grube nr.11,merket H.G. 11 i rødt,ca.100 m under ås - kammen rett opp for hoteå Bandak,på T.T.Foslies grunn, Lårdal.	Mo	4364 - 9064
		<u>9.GM.223/1916.ØB.</u> Hammaren grube nr.12,merket H.G. 12,i rødt,ca.15 m V for Hammaren grube nr.11,på A.O.Norigars grunn under gården N.Dalen, Lårdal.	Mo	4362 - 9065
<u>Ingen anm.</u> <u>29.09.1916</u> <u>12.10.1916</u>	1	<u>1.GM.397/1916.ØB.</u> Hammaren grube nr.IX,med funn- punkt i Kasparstollen ved Sølver- juvet,på A.O.Norigars grunn under gården N.Dalen,Lårdal.	Cu	4350 - 9061
<u>Ingen anm.</u> <u>16.10.1916</u> <u>27.10.1916</u>	1	<u>1.GM.444/1916.ØB.</u> Vikali -H.G.XIV,beliggende i Vikali på gården Berges grunn, Lårdal.	Mo	4386 - 9146

STATENS BERGRETTIGHETER
 Utdrag fra Bergmesterprotokoll 1976.
 Ang.mutinger som gjelder Dalen Gruber,
 Tokke kommune i Telemark.

NGU oppdrag: 1430/3A.
 bilag : 1
 side : 4

Anm. dato Mut. begjært Mut. utstedt Utmåls-nr.	Ant.	Mutingens/ ident. nr. beliggenhet	prøve- stuff	Anmerkninger
<u>Ingen anm.</u> <u>28.11.1916</u> <u>30.11.1916</u>	1	<u>1.GM.503/1916.ØB.</u> Dalsgruben, beliggende ved Kiær- hammer i Aslak Norigars utmark, Lårdal.	Cu, Py.	4350 - 9065
<u>Ingen anm.</u> <u>07.11.1917</u> <u>29.11.1917</u>	1	<u>1.GM.549/1917.ØB.</u> Dalsgruben nr.2 med funnpunkt i en steiltstående kvartsgang over for den gamle veien til Dals- gruben, ca, 50 m over denne, på T.T.Foslies grunn, Lårdal.	Cu.	4350 - 9061
<u>04.08.1916</u> <u>21.01.1918</u> <u>22.02.1918</u>	1	<u>1.GM. 91/1918.ØB.</u> Vikali nr.4, beliggende i Visås- kosi 400/500 m fra våningshuset i gården Berges utmark, Lårdal.	Mo	4392 - 9150
<u>Ingen anm.</u> <u>14.02.1918</u> <u>22.02.1918</u>	1	<u>1.GM. 92/1918.ØB.</u> Hammaren grube nr.13, beliggende på en kvartsgang som ligger ca. 8 m under en tidligere kjent gang i Askomstøi, gården Berge, Lårdal.	Mo	4369 - 9113
<u>Ingen anm.</u> <u>03.03.1918</u> <u>18.03.1918</u>	2	<u>1.GM.160/1918.ØB.</u> Haabetgangen, beliggende 3 m vertikalt under hovedgangen i Hammaren grube nr.3,4,4A. På gangen er inndrevet en stoll som danner funnpunkt. På gården Berges grunn, Lårdal.	Mo	4382 - 9099
	-	<u>2.GM.161/1918.ØB.</u> Vikali nr.2, beliggende i skogen 500 m fra våningshuset, gården Berges grunn, Lårdal.	Mo	4386 - 9147
<u>16.11.1916</u> <u>04.05.1918</u> <u>18.05.1918</u>	1	<u>1.GM.333/1918.ØB.</u> Vikali nr.3, beliggende ca.450 m oppe i lien, på gården Berges grunn, Lårdal.	Mo	4389 - 9146
<u>15.11.1916</u> <u>07.05.1918</u> <u>18.05.1918</u>	1	<u>1.GM.334/1918.ØB</u> Hammaren grube nr.15, beliggende i Vikalia, ca.300 m fra N for våningshuset, på gården Berge, Lårdal.	Mo	4383 - 9153

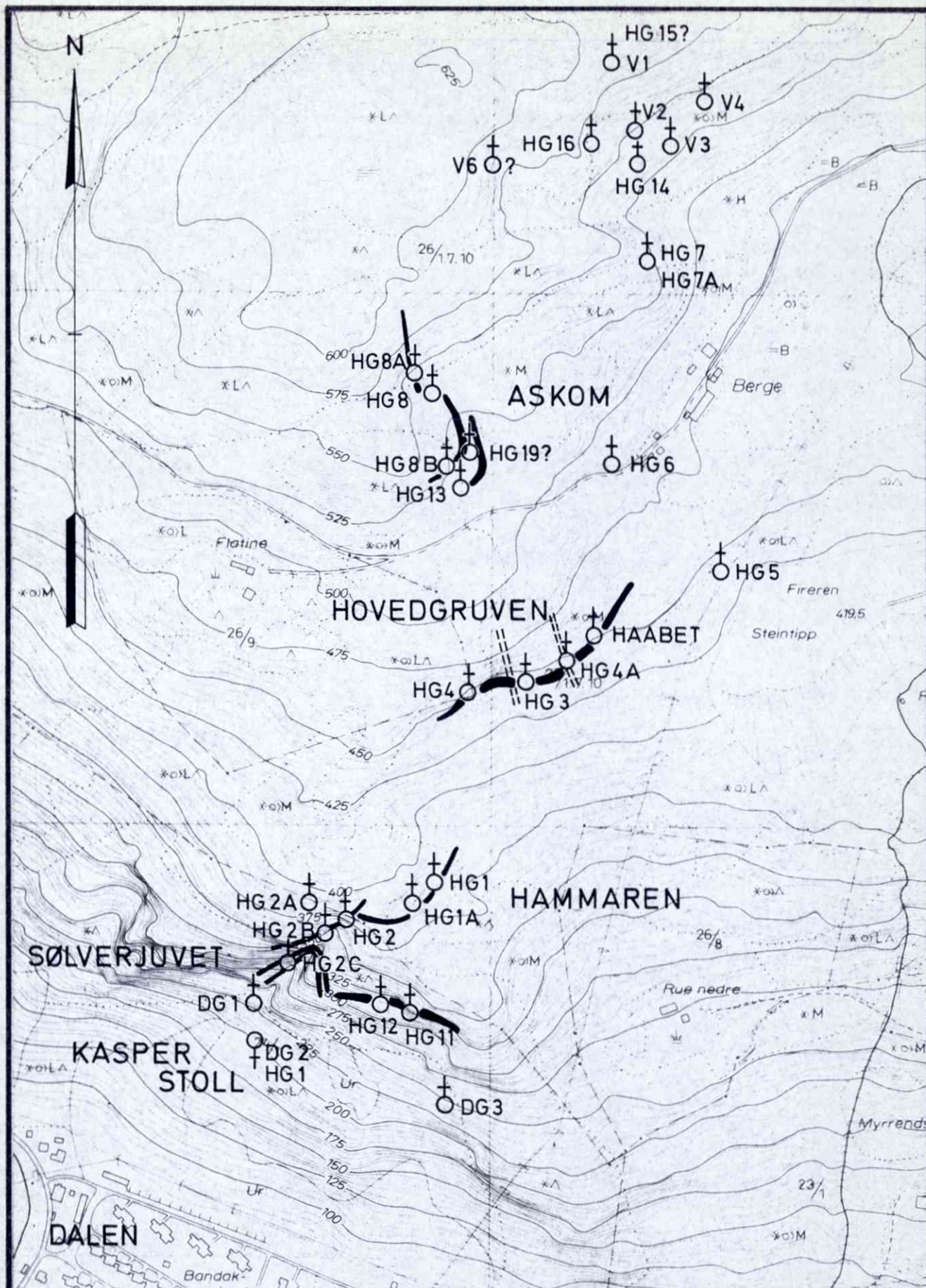
STATENS BERGRETTIGHETER

NGU oppdrag: 1430/3A.

Utdrag fra Bergmesterprotokoll 1976.

bilag : 1Ang.mutinger som gjelder Dalen Gruber,
Tokke kommune i Telemark.side : 5

Anm. dato Mut. begjært Mut. utstedt Utmåls-nr.	Ant.	Mutingsens/ ident. nr. beliggenhet	prøve- stuff	Anmerkninger
Ingen anm. <u>30.05.1918</u> <u>07.06.1918</u>	2	<u>1.GM.368/1918.0B.</u> Hammaren grube nr.14, beliggende i en kvartsgang i Vikalia, ca. 200/300 m N for gården Berge, Lårdal.	Cu	4386 - 9143
Anm. <u>13.12.1917</u>		<u>2.GM.369/1918.0B.</u> Dalsgruben nr.2, tidligere anmeldt som Hammaren grube nr.9, beligge- nde på en kvartsgang hvorpå Kasparstollen er inndrevet neden for Søilverjuvets kobbergrube, på A.O.Norigars grunn under gården N.Dalen, Lårdal.	Cu	4350 - 9061
<u>19.02.1917</u> <u>09.08.1918</u> <u>12.08.1918</u>	1	<u>1.GM.516/1918.0B.</u> Vikali nr.6, beliggende ca.300 m NV for husene tilhørende gården Berge, Lårdal.	Mo	4374 - 9143
<u>25.02.1919</u> <u>16.07.1919</u> <u>07.07.1919</u>	2	<u>1.GM.346/1919.0B.</u> Hammaren grube nr.3, beliggende på hovedgangen, på gården Berges grunn, Lårdal.	Mo	4375 - 9095
		<u>2.GM.347/1919.0B.</u> Hammaren grube nr.4, beliggende på hovedgangen, på gården Berges grunn, Lårdal.	Mo	4370 - 9094
<u>15.05.1918</u> <u>01.11.1919</u> <u>04.11.1919</u>	2	<u>1.GM.406/1919.0B.</u> Hammaren grube nr.8B, beliggende ca.200 m V for gården Berge, Lårdal.	Mo	4368 - 9115
Anm. <u>06.06.1918</u>		<u>2.GM.407/1919.0B.</u> Hammaren grube nr.19, beliggende ca.60 m NV for grubeselskapets smie, på gården Berges grunn, Lårdal.	Mo	Ikke lokalisert

USB 1976

OVERSIKT OVER FOREKOMSTER OG
MUTINGER TILFALT STATEN
TOKKE, TELEMARK

NORGES GEOLOGISKE UNDERSØKELSE
TRONDHEIM

MÅLESTOKK

1:5000

OBS.

TEGN.

TRAC. T.J.S. JAN. -77

TATT FRA BERGARK. KART NR. 226

ØK: EIDSBORG, BK-034-5-2

RAPPORT NR.
1430/3A
BILAG 2

KARTBLAD NR.
1513 IV

Bandakslifeltet.

Dette felt omfatter en mengde store og små kvartsganger — og overganger til pegmatittganger — som fører molybdenglans i skiftende mengde. Der er ganger som har ført så meget molybdenglans, at der er utdrevet rik skeidemalm, og der er en mengde småganger, hvor det kun finnes spor av molybdenglans.

Feltet ligger i Mo herred i Telemark fylke.

Av kartet (Fig. 4) kan man se at der i den sydvestlige del forekommer gneisgranitt, som har sammenheng med det store vestlige gneisgranittområde. I den østlige og nordlige del av det område som kartet omfatter er bergarten glimmerskifer som tilhører Telemarkens suprakrustalbergarter. I glimmerskiferen er konglomeratlag ikke inntegnet på kartet. Både gneisgranitten og skiferlagene har nordlig og nordvestlig strøkretning og $30-45^\circ$ fall mot nord og nordøst. Mellom disse pressede, og delvis omkrystalliserte bergartkomplekser, er trengt frem granittsmelter, som er utkrystallisert som granittganger eller -linser. I granittgangene sees alltid pegmatittiske og aplittiske overgangstyper. Granittgangene og -breksjene viser ingen presstruktur. Gangen ved Bandakslis har — både mot gneisgranitten og glimmerskiferen — så brede soner med eruptivbreksje, at man ikke kan angi bestemte bergartgrenser.

Granittgangene kiler ut mot syd og utvider seg vestover til 200—300 m bredde. Alle bergarter er gjennomskåret av kvartsganger som mange steder har overganger til pegmatitt.

Ved granittgangens utkiling mot syd forekommer i kvartspgmatittganger enkelte molybdenglansrike partier. Vestover fra Bandakslis er kvartsganger med litt feltspat mer fremtredende. De molybdenglansførende gangers bredde er opp til 1,2 m og malmføringen kan da være meget god, men både avdekningsarbeider i dagen, og synk- og stoll drift har vist at gangene kun er malmførende korte stykker, både i horisontalretning og mot dypet. Ved diamantboring vest for Bandakslis — ved Bandakslis gruber — har man ikke funnet molybdenglans i kvartsgangene (Fig. 38 profil C-D).

Det må altså ansees å være påvist at granittgangene ved Bandakslis gruber er omgitt av molybdenglansførende kvartsganger med ujevn malmføring, og at malmføringen — iallfall partivis — opphører mot dypet. Flusspat forekommer til dels i stor mengde ved de molybdenglansførende kvartsganger.

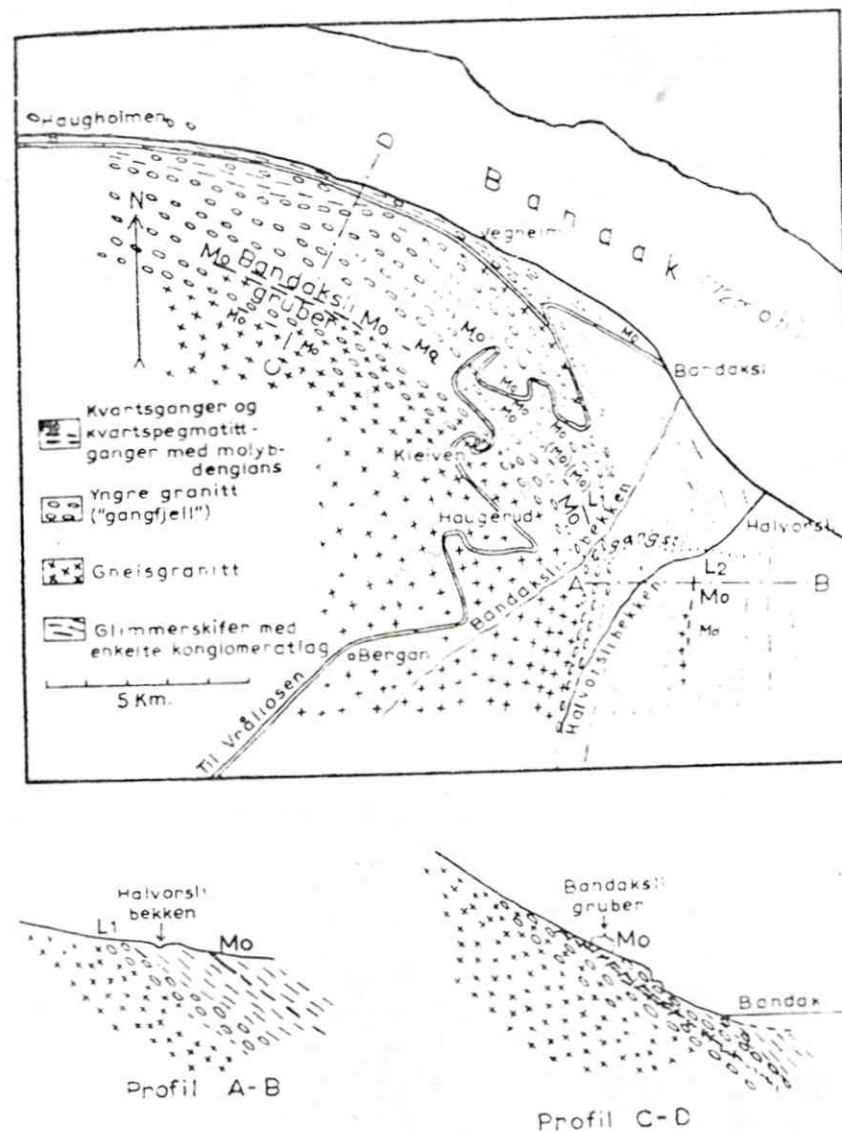

Fig. 38. Molybdenforekomstene ved Bandakslis med profilene A-B og C-D.
Molybdenite deposits at Bandakslis, with Sections A-B and C-D.

Ved Bandaksligruber (Haugholmen) vest for Bandaksligruber er drevet småsynker på molybdenglansførende kvartsganger i et 300—400 m langt felt. Der er et «nettverk» av kvartsganger med 10—30° fall mot syd, og ganger som skjærer skrått eller steilt over disse. Molybdenglansen forekommer som impregnasjon i kvartsgangene og som klumper av opp til 7 kg vekt. Der har vært arbeidet ved forekomsten i flere driftsperioder, og det er oppgitt at der i tiden 1915—1918 er levert 14 tonn skeidet molybdenglans som holdt 90 % MoS_2 . 1940—45 ble også levert et parti skeidemalm. 60 tonn vaskemalm med 22—40 % MoS_2 ble under forrige verdenskrig sendt til vaskeriet ved Dalen gruber.

Ved Bandaksligruber L_1 , ca. 400 m sydvest for Bandaksligruber, forekommer molybdenglansimpregnasjon, ved den yngre granittgangs utkiling, i ca. 100 m lengde. Der er påvist et par opp til 1 m brede pegmatittganger med partivis rik molybdenglansansamling. Gangene har steilt fall mot sydvest.

Syd for Bandaksligruber er fjellgrunnen for en vesentlig del dekket av morenegrus. Der er funnet en del småblokker med molybdenglansimpregnasjon og ved L_2 (Fig. 38 profil A-B) er avdekket en kvartsgang av opp til ½ m bredde. Gangen fører partivis rik molybdenglansimpregnasjon i glimmeromvandlede bruddstykker, men der er ikke funnet noen sammenhengende malmføring. Kvartsgangen følger en smal gneisgranittgang som gjennomskjærer glimmerskiferen.

Ved Lauvås, 2 km syd for Bandaksligruber, er drevet en liten skjæring i en kvartsgang med spredte små ansamlinger av molybdenglans.

I Haukelinuten, syd for Bandaksligruber er drevet en skjæring i en kvartsgang hvorfra der i årene 1916—1918 produsertes ½—2 tonn skeidemalm pr. år.

Ved Gåstjern, ca. 3 km vest for Vråliosen, er funnet litt molybdenglans i kvartsganger som gjennomskjærer gneisgranitt.

Vest for Lårdal, ved nordsiden av Bandaksvann, er funnet litt molybdenglans i kvartsganger som forekommer i glimmerskifer.

Dalen gruber.

Det er mulig at den store granittgang ved Bandaksligruber fortsetter i den morenedekkede dalside — eller under Bandaksvann — vestover mot Dalen og at flusspatforekomsten ved Tveiten, og de molybdenglansførende kvartsganger ved Dalen gruber, kan være dan-

net av oppløsninger som har vandret fra granittgangen inn på sprekker i de omgivende bergarter.

De forekomster som hører under Dalen gruber ligger nær gården Berge i Lårdal herred, ca. 1 km nord for vestre ende av Bandaksvann. Bergarten ved forekomsten er glimmerskifer og «grønnstein», som har strøketretning nord-syd og nord 30° øst. Fallet er skiftende. Man ser ofte steilt vestlig fall.

Der er drevet undersøkelsesdrift og utstrossing på 3 ganger, som ligger over hinannen i temmelig flattfallende lag.

Hovedforekomsten ved Dalen grube er oppgitt å ligge 475 m.o.h.

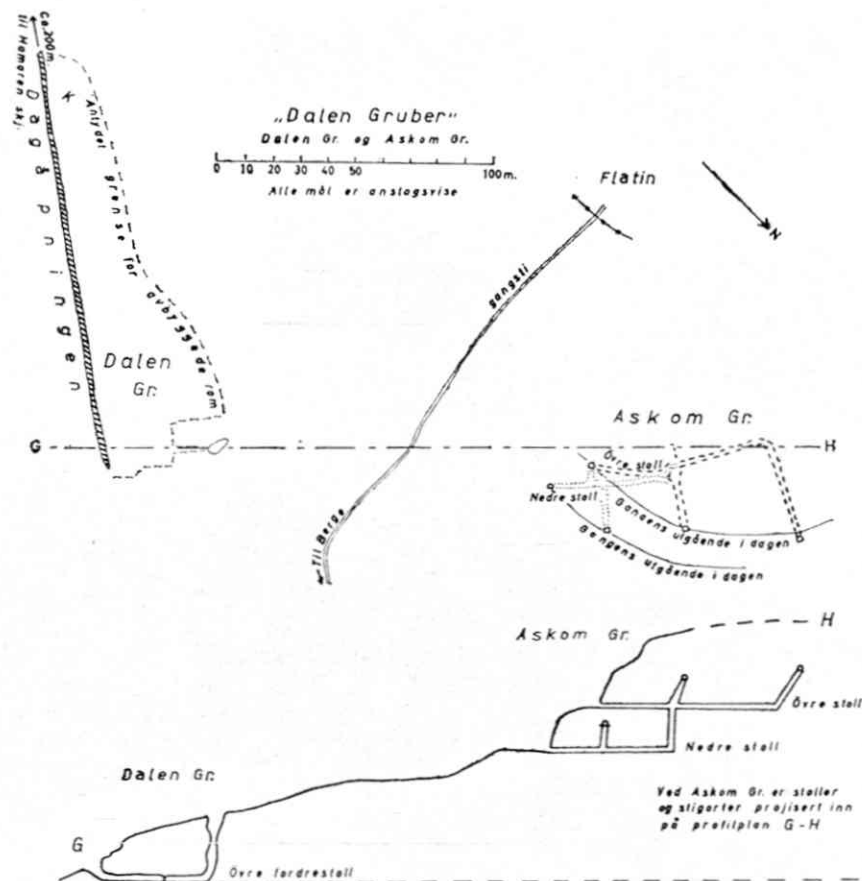

Fig. 39. Kartskisse ved Dalen gruber, med profil G-H fra Dalen grube til Askom grube. Sketch map at Dalen mines, with section G-H from Dalen mine to Askom mine.

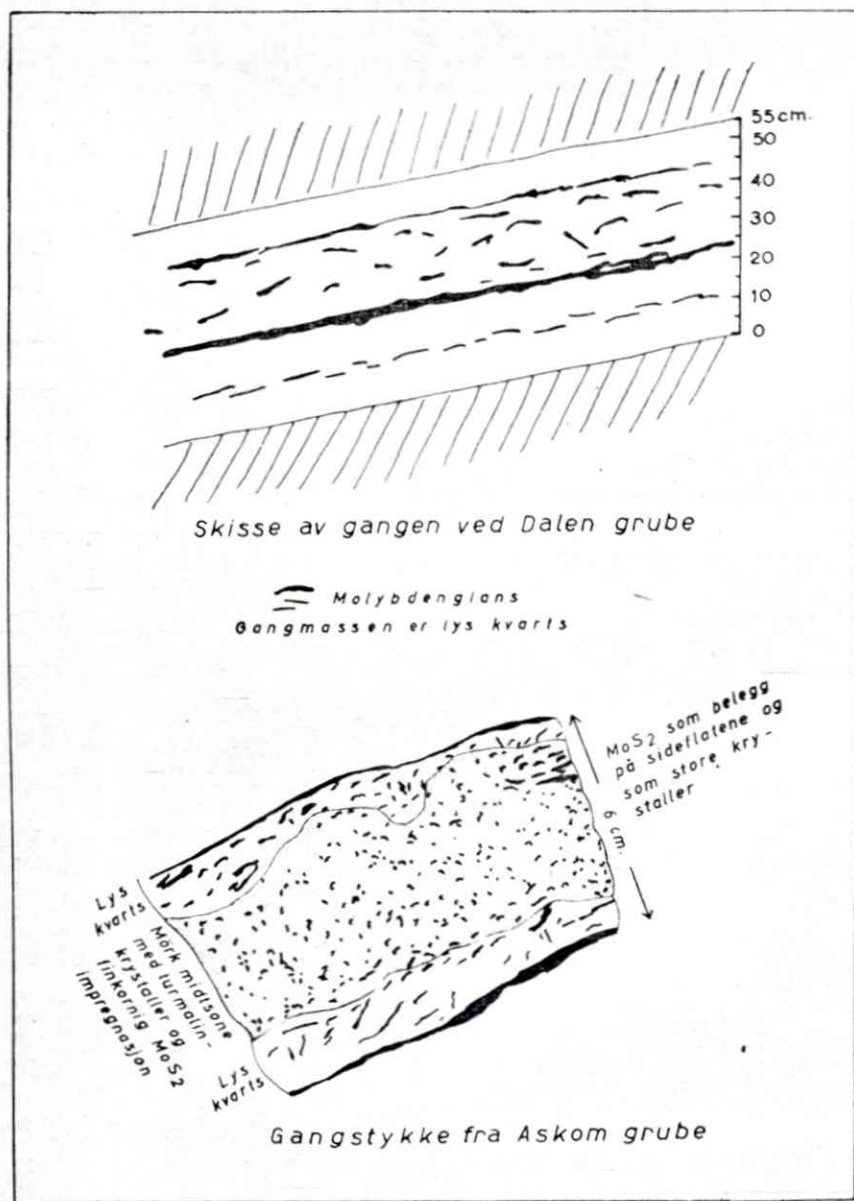

Fig. 40. Skisser av gangstykker fra Dalen og Askom gruber.
Sketches of vein-stuff from Dalen and Askom mines.

Askom grubes nedre gang har sitt utgående på et 47 m høyere nivå enn Dalen grube og Askom grubes øvre gang ca. 15 m høyere enn den nedre (Fig. 39).

Ved Hamaren, i dalsiden ca. 200 m sydvest for nedre ende av Dalen grubes dagåpning, er drevet litt undersøkelsesarbeid på en ca. 50 cm bred kvartsgang med litt molybdenglans. Det er mulig at denne gang er en fortsettelse av Dalen grubes gang.

Dalen grube (hovedgruben) er drevet på en 50 cm bred (mektig) kvartsgang, som i dalsiden er fulgt med skjæringer i ca. 150 m lengde.

Innover i fjellet smalner gangen sammen og 20—40 m inn kan man kun se smale gangstriper. Kun i den øvre — nordre — del har gangen 10 cm bredde. Gangens fall er 10—20° mot syd. Gangfyllingen er lys kvarts, hvori der forekommer molybdenglansimpregnasjon og flere centimeter tykke «lag» med ren molybdenglans. Disse «lag» forekommer i selve kvartsgangen og ikke langs sideflatene (Fig. 40).

Ved Askom gruber er gangene gjennomsnittlig 10 cm brede med variasjoner ned til 6—7 cm og opp til 15 cm. Gangenes fall er 20—25° mot syd.

Gangfyllingen er hovedsakelig kvarts, som i midten av gangene er mørkfarget av strålige turmalinkrystaller. Ved gangsidene er kvartsen lys, med til dels en grønnlig tone.

Undersøkelsesarbeid ble opptatt ved Dalen grube 1915 av Otto Bonden og A. Dettmer. 1916 ble driften overtatt av A/S Dalen Molybdengruber som 20 desember samme år satte i drift et Elmore vaskeri. Driften ble innstilt 1919. Der var da produsert 101 tonn molybden-glans. I denne produksjon inngår et lite malmparti som ble levert fra Bandaksligruber.

Der er i tiden etter nedleggelsen foretatt undersøkelser av gangene, hvorved man er kommet til den oppfatning — som man også hadde ved nedleggelsen — at Dalen grubes gang er uttømt, og gangene ved Askom og Hamaren er udrivverdige med de nåværende molybdenpriser.